

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Epitome De Fide Et Operibvs, Adversvs chimærica[m]
illam atq[ue] monstrosam Martini Lutheri libertatem,
quam ipse falso ac perditæ Christiana[m] appellat**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniæ, 1525

VD16 H 4817

Caput VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30498

Caput VI.

Nunc autem Pauli & Iacobi apostolicas sententias, quæ
 Rom. 3
 Iaco. 2. in hac materia pugnantur uidentur concordemus. Pau-
 lus enim, inquit. Arbitramur iustificari hominem per fidem si-
 ne operibus. Iacobus uero eregione arbitratur, fidem sine operi-
 bus inanem, & in seipsa mortuam. Has igitur aggrediamur scri-
 pturas, diui Augustini uerbis utentes, quem sane præ cæteris
 singulariter gaudeo mihi datum esse in omnibus fidelem ducem.
 Cap. 14. In libro de fide & operibus, iam uideamus (inquit) quod excutiē-
 dum est a cordibus religiosis, ne mala securitate, salutem suam
 perdant, si ad eam obtinendam, sufficere solam fidem putave-
 rint, bene autem uiuere, bonis operibus uiam dei tenere, negle-
 xerint, hæc ille. Vide hic Lutheranam perfidiam primo ictu
 percussam. Causam quoque adiiciens. Etiam temporibus apo-
 stolorum, inquit, non intellectis quibusdam sententijs subobscu-
 Rom. 3 ris apostoli Pauli, hoc eum quidam arbitrati sunt dicere, facia-
 mus mala ut ueniant bona, quia dixerat, lex subintrauit, ut abun-
 daret delictum, ubi autem abundauit delictum, superhabūdauit
 Rom. 5 & gratia. Et postea sequutus idem, sic ait Augustinus. Cum er-
 godicit apostolus. Arbitrari se iustificari hominem per fidem si-
 ne operibus legis, non hoc agit, ut percepta fide, opera iustitiæ cō-
 temnantur, sed ut sciat se quisque per fidem posse iustificari, eti-
 am si legis opera, non præcesserint, sequuntur enim (subaudi o-
 Quæst. 76 pera iustitiæ) non præcedunt iustificandum. Et libro 83. quæstio-
 num. Ideo exemplo, inquit, Abrahamæ & apostolus Paulus uti-
 tur, quia sine operibus legis, quam non acceperat per fidem iusti-
 ficatus est. Rursus, ubi prius, sic dicit. Quando ergo hæc opinio
 tunc fuerat exorta, aliæ apostolicæ epistolæ Petri, Ioannis, Iaco-
 bi, Iudæ, contra eam, maxime dirigunt intentionem, ut uehemen-
 ter astruant, fidem sine operibus nihil prodesse, sicut etiam ipse
 Paulus non qualemlibet fidem, qua in deum creditur, sed & eam
 salubrem plane, quam euangelicam definiuit, cuius opera, ex di-
 lectione (alias charitate) procedunt. Vnde illam fidem quæ suffi-
 cere ad salutem quibusdam uidetur, ita nihil prodesse asseuerat, ut
 dicat, si habeam omnem fidem, ita ut montes transferam, charita-
 tem autem non habeam, nihil sum, ubi autem hæc fidelis charita-

1. Corin. 13.

tas operatur sine dubio bene utuntur, plenitudo enim legis charitas. Vnde Petrus euidenter in secunda epistola, cum prænunciaret & c. terram nouam expectari, quam iustis inhabitanda traderetur, & ex hoc attenderent, qualiter eos oporteret uiuere, ut illa habitatio digni fierent, sciens de apostoli Pauli quibusdam subobscuris sententijs, non nullos iniquos accepisse occasionem, ut tanquam securi de salute, quae in fide est, bene uiuere non curarent, commemorauit quaedam ad intelligendum difficillima esse in epistola eius, quae homines peruerterent, sicut & alias scripturas, ad proprium suum interitum. Attende hic lector, etsi id non exprimat Martinus, tamen nihil aliud sua disputatione intendit, quam ut homines non curent bene uiuere, id est, facere opera iustitiae. Deinde cepta prosequitur Augustinus dicens, Iacobus autem uehementer infestus est eis, qui sapiunt fidem sine operibus, ualere ad salutem, ut illos etiam demonibus comparet. Hucusque Augustinus. Porro contra eandem peruersam haeresim, Ioannes inquit apostolus. Filioli nemo uos seducat, qui facit iustitiam iustus est, quasi aperte significans, qui non facit opera iustitiae, iustus non est, neque est in uia salutis. Idem quoque eruditissimus pater Augustinus libro 83. quaestionum. Cum Iacobus (inquit) bona opera commendauit Abraham, quae eius fidem comitata sunt, satis ostendit Paulum apostolum, non ita per Abraham docere, iustificari hominem per fidem sine operibus, ut si quis crediderit, non ad eum pertineat bene operari: sed ad hoc potius, ut nemo meritis priorum bonorum operum, arbitretur se uenire, ad iustificationis gratiam, quae est in fide. In hoc se gentibus in Christum credentibus, Iudaei praeferrere cupiebant, quod dicebant se meritis bonorum operum, quae in lege sunt, ad euangelicam gratiam peruenisse. Vnde Paulus dicit, posse hominem sine operibus se (subaudi fidem praecedentibus) iustificari per fidem. Ideo exemplo Abraham & apostolus Paulus utitur, quia sine operibus legis, quam non acceperat iustificatus est. Nunc ergo ad concordandas apostolorum sententias quae aduersae uidentur ex diuo Augustino descendamus. Sic enim q. 76. inquit. Qui putant istam Iacobi apostoli sententiam, contrariam esse illi Pauli apostoli sententiae, possunt arbitrari, etiam ipsam apostolum Paulum sibi esse contrarium, quia dicit alio lo-

Roma. 13.
2. Petri. 8

1. Ioan. 3.

Quaest. 76

Concordantur
apostolicae sen-
tentiae,

Rom. 2
Gala. 6
Rom. 8
1. Corin. 6
Matt. 7
Rom. 4
Iaco. 2

co. Non auditores legis iusti sunt apud deum, sed factores legis iustificabuntur. Et alio loco. Sed fides quæ per dilectionem operatur. Et iterum. Si secundum carnem uixeritis, moriemini, si autem spiritu, facta carnis mortificaueritis, uiuetis &c. Manifesta autem sunt opera carnis, quæ sunt fornicationes. Et ad Corinth. ait. Nolite errare, neque fornicatores &c. regnum dei possidebunt. Et hæc quidem fuistis. sed abluti, sed sanctificati estis, in nomine domini nostri Iesu Christi. Quibus sententijs manifestissime docet, non eos præterito bono opere, ad fidei iustificationem peruenisse, nec meritis eorum, gratiam istam datam, quando dicit, & hæc fuistis. Sed cum dicit, qui talia agunt, regnum dei non possidebunt, satis ostendit. Iam ex quo crediderunt, bene operari debere, quod & Iacobus dicit, & multis omnino locis &c. Paulus satis a parteque prædicat recte uiuendū omnibus, qui in Christo crediderunt, ne ad pœnas perueniant, quod & dominus commemorat dicens, Non omnis qui dicit mihi domine domine, sed qui facit uoluntatem patris &c. ipse intrabit in regnum cœlorum &c. Quapropter nō sunt sibi contrarię, duorū apostolorū sententię, Pauli, & Iacobi, cum dicit unus, iustificari hominem per fidem sine operibus & alius dicit, inanem esse fidem sine operibus. Quia ille dicit de operibus, quæ fidem præcedunt. Iste de ijs quæ fidem sequuntur, sicut etiam ipse Paulus multis locis ostendit. Ecce hic clarissimam inter apostolicas sententias ex diuo Augustino concordiam.

Caput VII.

DEinde non abs re fuerit, & alias apostolicas scripturas concordare: Paulus enim apostolus, Si Abraham, inquit, ex operibus iustificatus est, habet quidem gloriam, sed non apud deum. E regione uero Iacobus inquit apostolus. Abraham pater noster nonne ex operibus iustificatus est. Facile autem concordantur istę q̄ cōtrarię uidēl sententię. Paulus enim apostolus (ut paulo ab hinc nobis testatus est Augustinus, quando inficiatur ex operibus hominem iustificari, de operibus loquitur quæ fidem antecedunt, & sic de iustificatione nimirum loquitur, qua ex impio quis efficitur iustus. Quando autem Iacobus affirmat, Abraham ex operibus iustificatum, non de ea loquitur iustificatio-